

Utvärdering av EU-valet 2019

Miljöpartiet de gröna i Västerås

Organisation

Inför EU-valet tillsattes ingen valgrupp för MP Västerås. I stället sköttes denna roll av styrelsen. Styrelsen beslutade om styrande dokument och om större utgifter. Styrelsen bestod vid tiden för valrörelsen av följande personer:

- David Folkebrant, ordförande
- Annika Åkerblom, vice ordförande
- Peter Östevik, kassör
- Kristofer Åberg, ledamot.

MP Västmanland tillsatte inför EU-valet en egen valgrupp, i vilken både Peter Östevik och David Folkebrant ingick. MP Västmanland fokuserade sina krafter på att driva valrörelse utanför Västerås, medan ansvaret för Västerås tillföll MP Västerås.

Ett antal anställda jobbade med valet. Dessutom anställdes Andreas Porswald (40 procent), Peter Östevik (40 procent) och August Lindberg (20 procent) som kampanjarbetare av MP Riks. Deras roll var att stödja kampanjarbetet i hela länet. August Lindberg använde även delar av sin tjänst som politisk sekreterare för att gå in som valsamordnare för MP Västerås, och har dessutom ansvarat för skrivandet av denna utvärdering.

Även om styrelsen fungerade som valgrupp hade den ingen tydlig operativ roll under valrörelsen. Störst ansvar för det operativa arbetet hade i stället David Folkebrant, August Lindberg, Andreas Porswald och Peter Östevik. David Folkebrant var, förutom ordförande i MP Västerås, Västmanlands enda miljöpartistiska kandidat till Europaparlamentet.

Aktiviteter

Valstugan

Valstugan öppnade 8 maj och hade öppet varje dag till och med den 25 maj, dagen innan valet. Valstugan bemannades i de flesta fall kl. 10–18 på vardagar och kl. 11–15 på helger. Vissa tider var det dock svårt att hitta beman-

ning och då hölls stugan stängd. I regel försökte vi bemanna stugan med minst två personer, varav en var en mer rutinerad medlem, men ibland fick det räcka med endast en person i stugan. Bemanning av valstugepass hanterades via tjänsten *SignUpGenius*.

Valstugan är viktig då det främst är dit som personer som aktivt vill ha kontakt med partiet söker sig. Det är även en bra "bas" i kampanjarbetet och en aktivitet som det går att involvera nyare medlemmar i. Det var dock sällan någon större aktivitet vid valstugan, och det finns andra platser i staden där fler människor rör sig. Blir det vid något tillfälle många medlemmar (cirka 4 eller fler) i valstugan är det bättre att skicka iväg några av dem för att kampanja på annat håll i staden.

Valaffischer

Valaffischer användes under EU-valet. Samma affischställ som användes under valen 2014 och 2018 användes även denna gång, dessutom återanvändes affischplaceringarna från de nationella valen 2018. En karta med placeringar för valaffischerna finns bilagd som bilaga 1.

Valaffischerna monterades på affischställena under en affischverkstad hemma hos Marie Sundström den 1 maj. De förvarades sedan hemma hos Marie fram till den 8 maj då de hämtades upp och placerades ut av August Lindberg och Peter Östevik. August Lindberg och Östen Johansson hämtade sedan in affischerna och fraktade tillbaka dem till Marie för förvaring den 28 maj.

Maria Johansson hjälpte till med att kolla alla affischer och ersätta trasiga affischer ett antal gånger i veckan. Efter varje gång lämnade hon en kort rapport om saboterade och trasiga affischer till valsamordnaren. Att delegera ansvaret för att kolla affischerna fungerade väldigt bra, och det både minskade valsamordnarens arbetsbelastning och möjliggjorde frekventare rundor jämfört med valrörelsen 2018.

En lärdom från valet 2018 var att det är främst affischplatserna längs med broarna i centrum och staketet vid Blåsboplanerna som det är konkurrens om. Det är alltså dem som bör prioriteras vid eventuell nattaffischering. De övriga affischeringsplatserna kan hanteras under dagtid.

Inför valet hade vi beställt 140 mjukare affischer för montering på affischställena och 40 hårdare uteaffischer för montering på broar och liknande. Bedömningen är att det var ganska lagom, eventuellt hade fler hårda affischer kunnat beställas.

Hushållsutdelning av valmaterial

Under valrörelsen delades mycket material ut till hushållen i kommunen, uppskattningsvis cirka 10 000 hushåll fick valmaterial. Utdelningen sköttes av enskilda medlemmar och av kampanjarbetarna Peter Östevik och Andreas Porswald. Utdelningen samordnades via ett gemensamt Google drive-dokument där medlemmarna kunde fylla i vart och när de varit och delat ut.

Finns möjlighet till hushållsutskick via posten eller liknande är det att föredra. Det kräver betydligt mindre arbete och det når fler hushåll. Kostnaden för ett hushållsutskick kan dock vara hög, vilket är anledningen till att det inte användes under denna valrörelse. En ytterligare fördel med manuell utdelning av valmaterial är att det är en enkel kampanjaktivitet som fungerar bra att engagera nya medlemmar i.

Kampanjdagar

Vissa dagar hade av MP Riks utsetts till speciella kampanjdagar. Under dessa dagar var tanken att miljöpartister från hela landet skulle vara ute och kampanja. MP Riks hjälpte till med aktivitetsförslag och material till sociala medier. Kampanjdagarna var:

- 30 mars – Earth Hour
- 22 april – Jordens dag
- 9 maj – Europadagen
- 11 maj – Cykelns dag
- 17 maj – Internationella dagen mot homo- och transfobi
- 22 maj – Internationella dagen för biologisk mångfald.

Vi hade tyvärr ingen aktivitet under Jordens dag 22 april eller Cykelns dag 11 maj. Resterande kampanjdagar kampanjade vi.

Genomförda aktiviteter

Nedan följer en lista på några av de kampanjaktiviteter som genomfördes under valrörelsen.

Datum	Aktivitet
10/2	<i>Jakop Dalunde om EU:s klimatpolitik</i> Europaparlamentarikern Jakop Dalunde höll en föreläsning på Lovisagården om EU:s klimat- och tågpolitik.
13/3	<i>Temamöte HBTQ</i> Ett öppet möte om HBTQ-frågor i hörsalen på biblioteket. Talade gjorde RFSL Västmanlands ordförande Carita Widjeskog och riksdagsledamoten Annika Hirvonen Falk.
30/3	<i>Earth hour</i>
27/4	<i>Valkickoff</i> Riksdagsledamoten Lorentz Tovatt presenterade partiets EU- och klimatpolitik, och valsamordnaren August Lindberg pratade om kommande kampanjer och hur man som medlem kan engagera sig i valrörelsen.
1/5	<i>Affischverkstad hos Marie Sundström</i> Vi samlades hos Marie Sundström och monterade valaffischer på affischställen.
7/5	<i>Inredning av valstuga</i>
7/5	<i>Nattaffischering i centrum</i> Nattlig affischering av broarna i centrum. Vi samlades på kansliet kl. 23.00 för att hinna hämta affischer och paxa platser innan affischeringen satte i gång vid tolvslaget.
8/5	<i>Montering av affischställ</i>
8/5	<i>Invigning av valstugan</i>
9/5	<i>Europadagen</i>
12/5	<i>Dörrknackning i Nordanby kl. 12–15</i> Då det var många som inte öppnade dörren blev det mest utdelning i brevlåda, men de flesta samtal som blev av var positiva. Samtalen handlade mest om klimatfrågan och inte så mycket om någon annan sakfråga.
15/5	<i>Besök från Pär Holmgren</i> Pär Holmgren, MP:s andranamn till EU-parlamentet,

	besökte Västerås. Under dagen skedde ett studiebesök vid faunapassagen vid turbinbron, en kampanj vid valstugan och intervjuer med media.
16/5	<i>Tjejkväll i city</i>
17/5	<i>Internationella dagen mot homo- och transfobi</i>
21–23/5	<i>Högskolekampanjer</i> Tre dagar i följd delade vi ut flygblad vid universitetsområdet strax innan morgonföreläsningarna började kl. 09.
22/5	<i>Biologiska mångfaldens dag</i>
24/5	<i>Valspurtskampanj</i>
25/5	<i>Valspurtskampanj</i>
26/5	<i>Valdagsaktiviteter</i> Vi delade ut valsedlar utanför vallokalerna.
26/5	<i>Valvaka</i> Cirka 35 medlemmar från Västerås och Västmanland samlades på Bankiren i Västerås för gemensam valvaka.
27/5	<i>Tömning avvalstugan</i>
28/5	<i>Borttagning av valaffischer</i>

Tabell 1: Genomförda aktiviteter under valrörelsen.

De flesta kampanjaktiviteter var enkla och bestod av ett gäng miljöpartister utrustade med ordensband och flygblad. Sådana aktiviteter är lätta att ordna, går att genomföra på få personer och fungerar relativt bra. Utöver de aktiviteter som nämns ovan genomfördes flera omgångar med materialutdelning till hushåll.

En aktivitet vi kom på relativt sent i valrörelsen, och som vi hade kunnat göra mer utav, är att lappa cyklar inne i centrum, vid stationen och vid universitetet med flygblad. Det är ett effektivt sätt att få ut mycket flygblad, och då våra väljare i hög grad studerar, cyklar och åker tåg borde aktiviteten nå en relativt bra målgrupp.

Ekonomi och material

Under EU-valet hade vi en väldigt begränsad budget, och bedömningen är att vi spenderade totalt cirka 20 000 kr på hela valrörelsen. De största kostnaderna var kopplade till valflyers, valaffischerna och valstugan.

En anledning till den låga kostnaden är att avdelningen inte betalade för några anställda. Den betalda arbetskraften stod i stället kampanjarbetarna som nämnts ovan, vilka avlönades av MP Riks, och den politiska sekreteraren.

Under valrörelsen beställde vi 11 000 valflyers för totalt 10 661 kr. Vi beställde dels kraftigt subventionerade flyers från MP-butiken, men vi tryckte även flyers hos Västeråskopia. Vi hade underskattat hur många flyers som skulle gå åt och hade därför bara beställt 6 000 flyers från MP-butiken. Hade vi varit smarta hade vi beställt fler flyers från MP-butiken och färre, betydligt dyrare, flyers från Västeråskopia.

För valaffischerna betalade vi totalt 1 752 kr – 952 kr för de 140 mjukare affischerna och 800 kr för de 40 hårdare affischerna. Räknar man till kostnaden för polistillståndet för valaffischerna (700 kr), hyran för släpet som användes vid uppställningen av affischerna (500 kr) och kringkostnader för material för affischuppsättning och affischverkstaden lade vi totalt cirka 3 500 kr på valaffisivering. Det bör dock nämnas att vissa medlemmar själva stod för delar av kostnaderna, exempelvis den bensin som gick åt vid löpande kontroll och inhämtning av affischerna.

Valstugan som användes var samma som under de nationella valen 2018. Valstugan kostade totalt 10 000 kr, 5 000 kr för de nationella valen och 5 000 kr för EU-valet. Med det polistillstånd som krävdes för uppställning av stugan kostade den totalt 5 700 kr. Efter valet överlät vi stugan till kommunen i stället för att själva ta hand om och sälja den.

Valvakan firade vi på Bankiren i Västerås. Vi lyckades få till en väldigt billig valvaka som inte kostade avdelningen mer än 750 kr. Lokalen fick vi gratis och det vi behövde betala för var maten, en tacobuffé som kostade 100 kr per person. För att hålla nere kostnaden beslutades att avdelningen kunde stå för max hälften (50 kr) av buffépriset och att de som ville ha mat själva fick betala den andra hälften. Många valde dock att betala hela kostnaden själva.

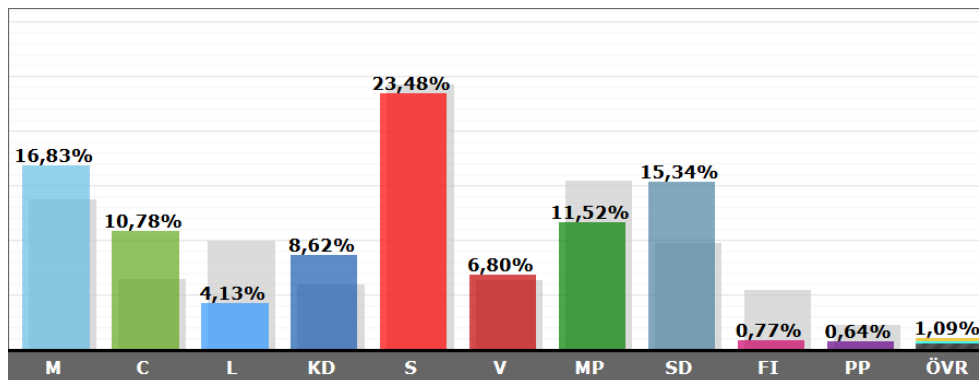
Utgiftspost	Kostnad
Valflyers	10 661 kr
Valaffischer	1 752 kr
Valstugan	5 700 kr
Valvakan	750 kr

Tabell 2: Sammanfattning av ovan nämnda utgiftsposter.

Valresultat

På nationell nivå fick Miljöpartiet 11,52 procent (se figur 1) av rösterna i EU-valet. Det var en relativt kraftig minskning från förra EU-valet, då Miljöpartiet fick 15,41 procent. Trots det anses EU-valet 2019 vara en framgång för Miljöpartiet.

De 11,52 procent Miljöpartiet fick i EU-valet är betydligt bättre än de 4,41 procent vi fick i riksdagsvalet 2018. Partiet har alltid varit starkare i EU-valet än i riksdagsvalet – att det är fallet även denna gång är därför ingenting att förvånas över. Men valresultatet var även betydligt högre än de cirka 6 procent som partiet låg på i opinionsmätningar några månader innan EU-valet. Utifrån de förutsättningarna gjorde partiet ett bra val.

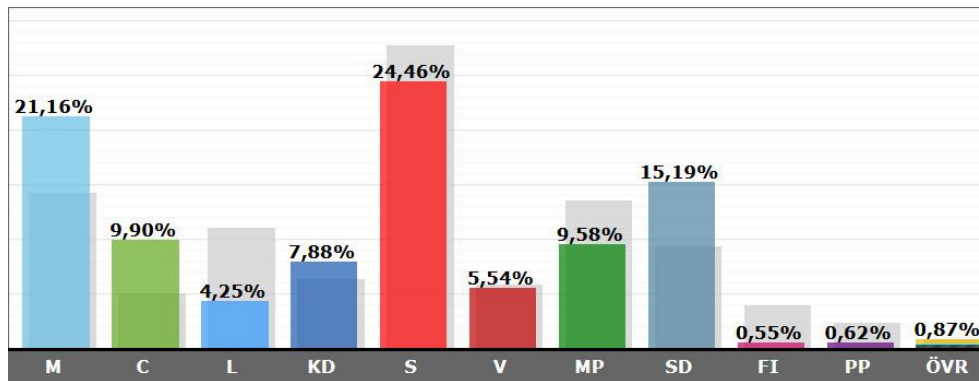
Figur 1: Nationellt valresultat för EU-valet 2019. De grå staplarna visar resultatet från EU-valet 2014.

I Västerås fick Miljöpartiet 9,58 procent i EU-valet (se figur 2). Det är betydligt högre än de 3,46 procent vi fick i kommunvalet 2018 eller de 3,4 procent av västeråsarna som röstade på partiet i riksdagsvalet 2018.

Valresultatet för Västerås är lägre än det för riket i stort. Trenden att Miljöpartiet är något svagare i Västerås än i riket i stort har gällt i alla val,

nationella såväl som EU-val, sedan EU-valet 2009, och det var således ett förväntat resultat.

I vilken mån de aktiviteter vi gjort har påverkat valresultatet är nästintill omöjligt att säga. Det är därför ingenting som kommer att analyseras. Men som regel gäller att det är klart bättre att synas än att inte synas, så rimligtvis hade valresultatet varit lägre om vi inte varit så aktiva som vi var.

Figur 2: Valresultat i Västerås för EU-valet 2019. De grå staplarna visar resultatet för EU-valet 2014.

Avslutande reflektion

EU-valet var, utifrån förutsättningarna, en framgång för Miljöpartiet. Även för MP Västerås var valet en framgång. Trots våra begränsade ekonomiska resurser lyckades vi bra med att mobilisera medlemmar och att synas. Vi lyckades engagera många nya och tidigare passiva medlemmar, och som valsamordnare blev jag stärkt av att se den kraft som bor i organisationen.

Detta är viktigt att ta med sig. Valresultatet påverkas av en mängd olika faktorer – inte minst det som sker på nationell nivå – och i hur hög grad vi som lokal organisation har möjlighet att påverka valresultatet är svårt att avgöra. Det gäller för val på alla nivåer, men kanske särskilt EU-valet. Det är ingen ursäkt för att inte göra sitt bästa, men det är värt att vara medveten om.

Något vi kan påverka är däremot hur vi tar vara på det ökade engagemang som en valrörelse innebär. Rätt använd kan en valrörelse bidra till att stärka organisationen och bidra med ny energi och stärkt engagemang. Under valrörelsen lyckades vi engagera många nya. Men vi hade kunnat vara bättre på att fånga upp detta engagemang så att inte lika mycket av det dog ut i samband med att valrörelsen tog slut.

Bilaga 1: Placering av valaffischer

Nedan ses valaffischernas placeringar. De blå plupparna markerar placering av affischställ, de gröna plupparna markerar affischer monterade på broräcken och liknande. Ett affischställ var även placerat i Skultuna.

